

Kakor je samo na sebi zanimivo za vsakega sadjarja in sploh gospodarja ogledati si to nesrečo, tako je pa tudi presunljivo za vsakogar, ki to vidi.

Ta redki prirodni dogodek se je zgodil na ta-le način: 14. grudna je snežilo celi dan; o mraku pa je začel veti jug, in sneg se je izpremenil v dež. A po noči je pribril v spodnjih plasteh sever, in deževna voda je začela kar sproti zmrzovati. To se je godilo celo noč in v jutro do šeste ure. Vse severne strani poslopij so bile prevlečene s krasnimi kristalastimi tapetami, sploh je bilo veselje pogledati tiste dni poslopja. A veselje se je izpremenilo hitro v žalost, ko smo videli drevje čisto uničeno. Tudi drevesa so bila obložena z ledom in sicer vsaka veja 2—3 prste na debelo.

Kako težo ledu so morala drevesa nositi, vidi se iz tega: Stehtal sem vejico — pre-

mere 6 mm — z ledom vred je tehtala 140 dkg; ko sem jo oprostil ledu, je imela — 4 dkg. Veja 1 kg težka, je imela celih 34 kg ledú na sebi.

Lahko je torej umeti, da se je vse lomilo: lomile so se veje od debel, lomila so se drevesa kar čez sredo debla; druga je zopet ovilo, semtertje je celó drevo vzdignilo iz tal.

Lahko umevno je tudi, da je škoda velikanska; po 400 do 500 gld. imajo posamezniki škode. Prizadete so vse vasi v imenovanih dolinah, razven treh, ki so zavarovane proti severu.

Z drvi smo pač preskrbljeni za letoš, saj imamo po 20—30 voz vej; neki posestnik je baje nabral v svoji hosti 70 voz polomljenih vej.

Pridejane slike so vzete iz sadnega vrta gospoda A. Domicelja v Zagorju.

Književnost.

Slovenska književnost.

Venec slovanskih povestij. Prevodi iz raznih slovanskih jezikov. II. V Gorici. Tiskala in založila „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček. 1899. 8°. Str. 173. Cena 1 K 10 h. — Knjiga obsega povesti, ki so bile že natisnjene v „Koledarju goriške nadškofije za l. 1898.“ in v podlistkih „Soče“ in „Primorca“. Najznamenitejše so: „Mati in sin.“ Dve pripovedki srbske kraljice Natalije (I. Mati. II. Pesem o kronanem detetu.) „Vsakdanji dogodki.“ Spisal Jan. Klecanda. „Ded Liben.“ Bolgarski spisal Ljub. Karavelov. „Na brodu.“ Povest Ljudmile Podjavorinske. „Zlatija, vojaška nevesta.“ Spival Ivan Lepušič. „Odrtnik.“ Ruski izvornik. „O Hiljakihi.“ Iz ruščine. — Oblika teh povestij je različna, jezik iz večine pravičen. Tisk je prav prijeten očem.

Povesti. Spisal dr. Ivan Tavčar. IV. zvezek. V Ljubljani. Založil pisatelj. Tiskala Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1899. 12°. Str. 260. Cena mehko vez. 2 K 40 h, v platno 3 K, pol usnje 4 K 20 h. — Povesti dr. Tavčarja smo v tem listu že dovolj označili. Glavni znaki so v vseh povestih isti. V 4. zv. so ti-le spisi: 1. Tiberius Pannonicus. (Slika ali črtica). 2. Kuzovci. (Kratka povest). 3. Vita vitae

meae. („Zgodovinska podoba.“) 4. V Zali (4 povesti.) Pisatelju ne odrekamo posebne vrste talenta za romantične povesti: a to je gotovo, da tudi v tej zbirki ni niti jednega spisa, katerega bi mogel nepristranski človek biti iz srca vesel. Najbolj so nam še ugajali „Kuzovci“. Pred vsemi značilna za našega pisatelja um in srce in teženje in delovanje je pa prva pripoved iz „V Zali“. Medvedar ima svojega medveda privezanega za nosnice na verigi tako, da mora delati in plesati, kakor se vodniku poljubi. Tako ima naš pisatelj na verigi privezane katoliške duhovnike in jih na obširnem prizorišču svoje bujne domišljije goni sem in tje, da mu plešejo in počenjajo, kakor se poljubi njegovim usmiljeni duši, a vedno v veliko zabavo gledavcev in bravcev. Kaj bi storili naši gg. učitelji, ko bi se — mutatis mutandis — o njih tako pisalo?

Dr. Fr. L.

Slovensko-amerikanski koledar za l. 1900. Izdalo in založilo uredništvo „Glas Naroda“. VI. letnik. Cena 25 centov ali 50 kr. avstr. veljave. New-York. Tisk tiskarne „Glas Naroda“, 109 Greenwich Street. 8°. Str. 103. — Poleg koledarske vsebine nam podaje: „Nastanek zvezne vlade ameriške“, „Božična sveča“, „Rokovnjači na zapadu“, „Črtice iz življenja

cesarja Franc Jožefa“, in razne druge črtice, smešnice in povesti, nekatere prav zanimive in dovtipne, n. pr. „Kako sem medveda vjel“, a tudi jako romantične, n. pr. „Moj stric“. Oblika ni povsem pravilna, vendar mnogo boljša nego v časopisu iste založbe, v „Glasu Naroda“. Vsekako kaže izdajatelj tudi pri „Koledarju“ čvrsto podjetnost.

Ilustrovani narodni koledar 1900. Leto XI. Uredil in izdal Dragotin Hribar v Celju. 8°. Str. 141. Cena eleg. vez. 2 K, broš. 1 K 40 h. — V zabavnem delu je novoletno voščilo po zaplembi (ker je državno pravdnitvo zaplenilo prvotno pesem), življenjepisi: „Marija Murnikova“, „dr. Jakob Ploj“, „Jožef Podmilšak“, „Blaž Potočnik“, opis „Vrhnika in nova železnična proga Ljubljana-Vrhnika“, nadalje par črtic, par pesmic in pregled važnejših dogodkov minulega leta. Tudi več slik nam podaje koledar, in sicer tri v barvah. Precej dobro je pogojen Gornji grad, „Vaja na glasovirju“ je tudi okusna, a „Čar cvetja“ kaže več blaziranosti kakor čarobnosti.

Koledar katol. tiskovnega društva v Ljubljani za leto 1900. VII. letnik (v 16°, 2 K) je letos zanimiv zaradi „Vrtnega koledarja“, lepih anekdot „Quodlibet“, koristnih svetov v „Bolezni in zdravila“, in običajne „Ocene slovenskih knjig za mladino in ljudstvo.“

Pratika za navadno leto 1900. V Ljubljani. Natisnili in založili J. Blasnikovi nasledniki. Poučna vsebina je ljudstvu primerna.

Hrvaška književnost.

Knjige društva sv. Jeronima za god. 1899.

Kakor vsako leto, tako opozarjamo tudi letos svoje čitatelje na knjige tega prekornega hrvaškega društva. Društvo je izdalo za l. 1899. štiri knjige.

1. *Ruža.* Pripovijest iz seljačkog života. Napisao Josip Zorić, župnik prozorski. 8°. Str. 108. — Zorić je plodovit pisatelj. Jeronimsko društvo je izdalo pred nekaj leti dve njegovi povesti: „Grof Borovački“ in „Segregacija v Jurjevici“, a v podlistku „Obzora“ je napisal tudi nekoliko obširnih povestij iz minulih let. Kdor bi Zorićeve povesti postavil pod kritično steklo, našel bi v njih pač mnogo nedostatkov. Giblje se premalo na realnih tleh, večina njegovih junakov in junakinj je vzor vsega dobrega in vseh krepostij; to so ljudje, kakršnih sploh med tem pregrešnim svetom ni; dejanje se zamotava, a naposled se vse po raznih slučajih razvozla prav srečno. In vendar narod Zorića bere in bere, priljubil se mu je ko malo-kateri pisatelj, ker mu umeva govoriti k srcu, izva-bití solze v očesih in vzbuditi pobožna, domoljubna in krepostna čustva. Mislim, da Zorić s tem več koristi, kakor pa da bi podal narodu povest, pi-

sano po vseh pravilih, a narod bi ostal hladen in ga morda celo ne hotel brati. Tako je tudi z Ružo. Vid in Luca Bilović sprejmeta v svojo hišo ravno na sveti večer ubogo popotno Stano z dvema otrokoma. Stana ostane v hiši, in njena hči Ruža se kmalo razcvete v lepo deklico. Bilovićev sin Nikola se vrne od vojakov in se zagleda v Ružo. Bila bi srečna cela hiša, da se ne vrne iz zapora hudobni sorodnik Blaž, kateri spletkari, tako da odideta Stana in Ruža od hiše, da ne povesta nikomur, kam. Naposled se vendar Blaž poboljša, a Nikola oboli, ali se v mestu snide zopet z Ružo, pa se tako naposled povest srečno dovrši z ženitnino in z boljšo bodočnostjo. Narod je že dobil to najnovjšo Zorićevo povest v roke in prebira jo z velikim veseljem, kar je znak, da je pisatelj zadel pravo struno.

2. *Život blašene Djevice Marije, presvete Matere božje.* Napisao dr. Josip Pazman. 8°. Str. 158. — S tem zvezkom je dovršil pisatelj svoje lepo delo o Materi Božji. Ta zvezek opisuje Marijino življenje od bega v Egipt do slavnega kronanja v nebesih. Ljudje bodo to življenje rajši prebirali nego življenje Jezusovo, katero je društvo pred nekoliko leti izdalo, ker je bilo premalo poljudno in pripravno za prosti narod. Pripovedovanje teče pisatelju gladko, jezik mu je lep in lahko umeven. Knjigo krasijo res lepe slike, le škoda, da se je tiskarna premalo zanje trudila.

3. *Uputa u ratarstvo.* Knjiga I. *Livadarstvo,* obradio Milan pl Eisenthal in *Gospodarstvena uprava,* obradio Oton Frangeš. 8°. Str. 152. Naslov pravi, o čem knjiga govori. Da so takove knjige narodu potrebne, pač ni treba omenjati.

4. *Danica.* Koledar i ljetopis društva sveto-jeronimskoga za prostu godinu 1900. — 8°. Str. 244. — Priljubljeni ta koledar, ki je letos tiskan v 48.000 iztiskih, — četudi je narod poplavila cela ploha koledarjev — prinaša prav zanimiv poučno-zabavni oddelek. Tu so življenjepisi pok. cesarice Elizabete, pok. kanonika Ivana Bošnjaka, pok. društvenega blagajnika dr. Jurija Dočkala in Ivana viteza Trnskega. Prav mične so „Sličice iz seljačkog života“, katere podajejo v lepi obliki mnogo zdravega zrnja. Povest: „Bog svojih ne ostavlja“, katera je prevedena iz nemškega, ne bo pač nikogar ogrela. Bolja je Lepušičeva povest „Dobričina Mišo“, a prav primerni so Šafranovi sestavki: „Gdje nam je živa vjera?“ in „Lijepa naša domovina!“ Tu je še več poučnega in zabavno-šaljivega gradiva. Pozna se pač tudi tukaj ona bolezen, katera tudi nam ni neznana, a zove se: pomanjkanje dobrih pripovednih pisateljev. Tu je samo dvoje mogoče, ali se pisateljem neče pisati za narod, ali je pa pisati za narod res tako težko! — — —

Društvo sv. Jeronima šteje sedaj 14.389 členov. Dosmrtni člen je, kdor plača jedenkrat za vselej